

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1995, till lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995 och till lag om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den arbetslöshetsförsäkringspremie som skall uppbäras hos arbetsgivarna 1995 skall differentieras enligt de löner som arbetsgivarna betalar så att premien är 2% till och med 5 milj. mk av lönesumman och 6,1% av den överstigande delen.

I propositionen föreslås också att de som är anställda i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande också 1995 skall delta i kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen med en arbetslöshetsförsäkringsavgift som 1995 på årsnivå uppgår till 1,87% av den lön som är underkastad förskottsuppbörd. Till den del den uppskattade avkastningen av avgiften överstiger 80 milj. mk skall hälften användas

till att minska statsandelen för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten och hälften till finansiering av arbetspensionstilläggen. I anslutning till löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift föreslås att lagen om arbetslöshetskassor ändras temporärt även 1995. Finansieringsandelarna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten ändras temporärt så att även 1995 är statsandelen 62,5% och centralkassans finansieringsandel 32%.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1995 och vara i kraft till utgången av 1995.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	1.1. Lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1995	6
ALLMÄN MOTIVERING	3	1.2. Lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995	6
1. Nuläge	3	1.3. Lag om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor	8
1.1. Finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten samt arbetspensionstilläggen 1994	3	2. Ikraftträdande	8
1.2. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie	3	LAGFÖRSLAGEN	8
1.3. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift	4	1. Lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1995 ..	8
2. De viktigaste förslagen	4	2. Lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995	9
3. Propositionens ekonomiska verkningar	5	3. Lag om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor	11
DETALJMOTIVERING	6		
1. Lagförslagen	6		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten samt arbetspensionstilläggen 1994

År 1994 utgör arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie 6,3 % av den lönesumma de betalar, dock så, att premien är 3 % till och med en miljon mark av lönesumman. Den sänkta premie som gällt upp till en miljon mark har finansierats genom att arbetsgivarens folkpensionsavgift differentierats 1994.

Löntagarna deltar i finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa utöver medlemsavgiften till kassan (5,5 % av utgifterna) genom att betala löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift, som 1994 är 1,87 % av lönen. Med avkastningen av avgiften täcks delvis utgifterna för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa genom att en del av avkastningen av avgiften används till att minska statens finansieringsandel för det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa. I anslutning till löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift ändrades temporärt finansieringsandelarna för den enligt förtjänsten avvägda arbetslöshetsdagpenningen. Genom lagen om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor (1098/93) stadgades att 1994 är statens finansieringsandel för utgifterna för dagpenning inom det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa 62,5 %, arbetsgivarnas finansieringsandel 32 % och kassamedlemmarnas finansieringsandel 5,5 %.

En person har rätt till arbetspensionens arbetspensionstillägg då han har fått arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten. Arbetslöshetstiderna beaktas inom arbetspensionssystemet som arbetspensionstillägg. För dessa omkostnader betalar den centralkassa för arbetslöshetskassorna som avses i 29 § lagen om arbetslöshetskassor (603/84) en sådan avgift till arbetspensionssystemet som skulle ha uppburits om personerna hade arbetat.

Enligt 12 a § (50/85) lagen om pension för arbetstagare skall centralkassan för arbetslöshetskassorna årligen till pensionsskyddscentralen erlægga en försäkringspremie, som täcker det ansvar och de kostnader som beaktandet av arbetslöshetstid förorsakar pensionsanstalter

som bedriver i lagen om pension för arbetstagare och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) nämnd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner (72/56) nämnda sjömanspensionskassan samt den i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64) nämnda kommunala pensionsanstalten. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer avgiften som ett procenttal av de stödavgifter centralkassan betalt. Avgiften fastställs så att i försäkringspremie inflyter enligt uppskattning samma belopp som skulle erhållas om en premie som motsvarar medelpremien i lagen om pension för arbetstagare skulle erläggas för löner som utgör grunden för dagpenning avvägd enligt förtjänsten. Pensionsskyddscentralen redovisar medlen till pensionsanstalterna enligt en särskild fördelningsgrund. År 1994 används hälften av den del av avkastningen av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter som överstiger 80 milj. mk för finansieringen av ovan nämnda arbetspensionstillägg.

1.2. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie

Enligt 33 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor är en arbetsgivare som enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) skall försäkra sina arbetstagare skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie som uppbärs för försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring, med undantag av försäkringar som avses i lagens 57 §, såsom tilläggsavgift till debiterad försäkringspremie. Enligt 34 § lagen om arbetslöshetskassor fastställer statsrådet årligen arbetslöshetsförsäkringspremien så att centralkassan för arbetslöshetskassorna under följande kalenderår kan fullgöra sina skyldigheter enligt lagen. År 1994 har om arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie stadgats genom en separat lag (1099/93) på grund av ovan beskrivna differentiering och därför att man har varit tvungen att tillåta ett litet underskott i centralkassans för arbetslöshetskassorna bokslut för 1994.

Enligt 33 a § lagen om arbetslöshetskassor är de statliga affärsverk på vilka lagen om statens affärsverk (627/87) tillämpas i tillämpliga delar skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetslöshetsförsäkringspremien bestäms

utgående från det belopp som affärsverket betalar i sådana löner som avses i 4 § lagen om förskottsuppbörd (418/59). Statsrådet fastställer särskilt hur stor arbetslöshetsförsäkringspremie affärsverken skall betala. De statliga affärsverkens arbetslöshetsförsäkringspremie för 1994 har fastställts till 4,3 % av den del av lönesumman som överstiger en miljon mark.

Med arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie täcks utom finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa även andra utgiftsposter av vilka den viktigaste är den ovan nämnda finansieringen av arbetspensionstilläggen inom arbetspensionssystemet. Centralkassans största utgiftsposter utgörs av utgifterna för arbetspensionstilläggen (uppskattningen för 1995 är 4 300 milj. mk), amorteringar och räntor på lån (uppskattningen för 1995 är 1 550 milj. mk) samt stödavgifterna sammanlagt till arbetslöshetskassorna, av vilka den största utgiftsposten utgörs av den utgiftsandel som behövs för finansieringen av det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa (uppskattningen för 1995 är ca 4 500 milj. mk). Utgiftsandelen för utbildnings- och avgångsbidragsfonden har 1995 uppskattats till sammanlagt 270 milj. mk och lönegarantin till sammanlagt 350 milj. mk. Totalt har centralkassans utgifter 1995 uppskattats till ca 11 000 milj. mk.

Med arbetslöshetsförsäkringspremierna täcks alltså också utgifter som inte har någon motsvarighet inom den offentliga sektorn. Beträffande dem som är anställda i arbetsförhållande deltar affärsverken i finansieringen av avgångsbidraget genom en summa som särskilt betalas till utbildnings- och avgångsbidragsfonden ur statsbudgeten.

1.3. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift

Lagen om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1994 (1097/93) trädde i kraft den 1 januari och gäller till utgången av året. Av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift, som 1994 är 1,87 % av lönen, används 1994 enligt 4 § 50 % av den del som överstiger 80 milj. mk till minskning av statens finansieringsandel för den dagpenning avvägd enligt förtjänsten som betalas inom utkomstskyddet för arbetslösa och 50 % till arbetspensionstilläggen inom arbetspensionssystemet. 80

milj. mk används till den utjämning av medlemsavgifterna till arbetslöshetskassorna som nämns i 19 a § lagen om arbetslöshetskassor. Utjämningen av medlemsavgifterna betalas dock med avvikelse från 19 a § lagen om arbetslöshetskassor till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar under det föregående året har överskridit de per kassamedlem beräknade genomsnittliga dagpenningutgifterna med 50 %.

2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att finansieringen av dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen 1995 ordnas i stora drag enligt samma principer som 1994. Det utkomstskydd avvägt enligt förtjänsten för arbetslösa företagare som föreslås i en separat regeringsproposition föranleder dock ändringar i fråga om de avgifter som uppstår hos delägare i företag.

Bland annat för att dämpa de indirekta arbetskraftskostnaderna minskas beloppet av arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie med i genomsnitt en procentenhet 1995 samtidigt som premiedifferentieringen ändras så att små och medelstora företag gynnas. Med löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift och den tilläggsfinansiering som fås av den försöker man också delvis dämpa bl.a. ökningen av de indirekta arbetskraftskostnaderna i företag som sysselsätter arbetslösa samt kompensera de utgifter som arbetslösheten medför för statsfinanserna.

Arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie skall enligt förslaget differentieras enligt de arbetslöner som arbetsgivaren betalar så att premien är 2 % till och med fem milj. mk av lönesumman och 6,1 % av den överstigande delen. Vid differentieringen beaktas i lönesumman de löner som arbetsgivaren utbetalat, exklusive löner som betalats till delägare i företaget. För att täcka detta finansieringsunderskott som differentieringen förorsakar centralkassan för arbetslöshetskassorna och ordna motsvarande finansiering differentieras arbetsgivarnas folkpensionsavgift på samma sätt som 1994.

Till propositionen ansluter sig en separat regeringsproposition som gäller ordnandet av rätt till arbetslöshetsdagpenning för företagare. Delägare i företag vilka i lagstiftningen om

utkomstskydd för arbetslösa har definierats som företagare och som enligt propositionen har rätt att frivilligt försäkra sig själva i företagarnas arbetslöshetskassa, befrias i enlighet med försäkringsprincipen från en del av arbetslöshetsförsäkringspremierna. Av dessa vore den arbetslöshetsförsäkringspremie som skall uppbäras för delägare i företag enligt förslaget 2,6 % av beloppet av de arbetslöner som betalats 1995. Detta motsvarar den del av den uppskattade genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremien (4,48 %) som används till finansieringen av de förmåner, bl.a. arbetspensionstilläggen, som även ovan nämnda delägare i företag är berättigade till.

Dessutom föreslås att de som är anställda i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande och som omfattas av ett obligatoriskt olycksfallsskydd som arbetsgivaren ordnat för dem eller av ett olycksfallsskydd som bestäms med stöd av lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/90) 1995, liksom 1994, deltar i kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen med löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift, som vore 1,87 % av personens i 4 § lagen om förskottsuppbörd (418/59) avsedda lön, av löneinkomst enligt 77 § inkomstskattelagen (1535/92) samt av lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/78). Om det är fråga om en ovan nämnd delägare i ett företag, vore löntagarens arbetslöshetsförsäkringsavgift på basis av vad som föreslagits 0,95 % av ovan nämnda löneinkomster, dvs. den del av avgifterna som används för att täcka finansieringen av arbetspensionstilläggen.

Till lagen om statens pensioner (280/66) fogades vid ingången av 1994 stadganden om arbetspensionstillägg. Beträffande de statsanställda vilar ansvaret för kostnaderna för arbetspensionstilläggen på staten. Av denna anledning föreslås att 50 % av intäkten av de avgifter som innehålls på löner som betalas av staten 1995 skall användas till minskning av statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor och 50 % till finansiering av arbetspensionstilläggen enligt 10 a § lagen om statens pensioner.

För att dämpa arbetsgivarnas indirekta arbetskraftskostnader och hindra att de stiger

samt i anslutning till de föreslagna arrangemangen föreslås att de finansieringsandelar som stadgas i lagen om arbetslöshetskassor ändras temporärt 1995, så att statsandelen för utgifterna för dagpenningen är 62,5 % och centralkassans andel 32 %. De olika finansierarnas finansieringsandelar vore sålunda enligt förslaget likadana som 1994.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

År 1995 beräknas drygt 3,8 mrd. mk inflyta i löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift, om den är 1,87 % av lönen. Av avkastningen används 80 milj. mk till den utjämning av medlemsavgifter till arbetslöshetskassorna som avses i 19 a § lagen om arbetslöshetskassor.

Statens andel av utgifterna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten skulle utan temporära ändringar av finansieringsandelarna i lagen om arbetslöshetskassor sjunka med ca 1,9 mrd. mk 1995. Arbetsgivarnas andel av finansieringen av arbetslöshetsstilläggen till arbetspensionerna sjunker med drygt 1,7 milj. mk 1995. Den intäkt av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift som skall styras till arbetspensioner enligt lagen om statens pensioner är ca 210 milj. mk. De av centralkassans för arbetslöshetskassorna utgifter som skall täckas med arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie sjunker till följd av förslaget med ca 1,7 milj. mk 1995 jämfört med den permanenta lagstiftningen. Jämfört med 1994 vore detta ca 160 milj. mk mindre, eftersom intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift av lönesumman inom den statliga sektorn enligt förslaget inte redovisas till centralkassan för arbetslöshetskassorna och delägare i företag betalar en lägre löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift. Den totala lönesumman förväntas öka med drygt 5 % under det kommande året jämfört med i år. Arbetstagarnas andel av arbetslöshetsdagpenningens utgifterna 1995 vore med beaktande av medlemsavgifterna till kassorna och löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift ca 19,8 %. Arbetstagarnas andel av utgifterna för arbetslöshetsstillägget inom arbetspensionssystemet 1995 vore ca 39 % medan arbetsgivarnas andel vore ca 61 %.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om arbetslöshetsförsäkringspremie 1995

1 §. I paragrafen stadgas om storleken på arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie 1995. På grund av de ändringar av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetslöshetskassor som gäller företagarnas arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten (förtjänstskydd) och som föreslås i en separat regeringsproposition fastställs arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie på olika sätt för delägare i företag och andra arbetstare.

I 2 mom. stadgas att storleken på den arbetslöshetsförsäkringspremie som uppbärs för löner som betalas till delägare i företag vilka avses i 1 a § 1 — 2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa är 2,6 % av beloppet av de utbetalda lönerna. Premien skulle uppbäras för personer, som år 1.1.1995 delägare enligt paragrafen eller om det är fråga om ett begynnande företag under år 1995, är delägare vid början av olycksfallsförsäkring.

I 3 mom. föreslås att arbetslöshetsförsäkringspremien skall differentieras enligt den betalda lönesumman så att arbetslöshetsförsäkringspremien är 2 % upp till 5 milj. mk av den lönesumma som arbetsgivaren betalar och 6,1 % för den överstigande delen. Som lönesumma beaktas vid differentieringen de löner som arbetsgivaren betalar, exklusive löner enligt 2 mom. som betalas till delägare i företaget.

2 §. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1995 och gälla till utgången av året.

Försäkringsanstalterna uppbär arbetslöshetsförsäkringspremien som en tilläggsavgift till försäkringspremien för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Försäkringspremien beräknas på de löner som betalats till arbetstagarna. Enligt de allmänna försäkringsvillkor som social- och hälsovårdsministeriet fastställt består försäkringspremien för en försäkringsperiod av en förskottspremie och en utjämningspremie. Förskottspremien skall betalas i förskott för varje premieperiod på grundval av de senaste löneuppgifter som försäkringsbolaget har till sitt förfogande eller vid en ny försäkring på grundval av de uppgifter som uppgivits i försäkringsansökan. Efter utgången av försäk-

ringsperioden lämnar arbetsgivaren försäkringsanstalten en löneanmälan om de faktiska arbetslönerna. Utjämningsavgiften bestäms på grundval av denna anmälan.

Ett genomförande av försäkringsprincipen inom arbetslöshetsförsäkringen på så sätt, att delägare i företag befrias från arbetslöshetsförsäkringspremien till de delar de inte har rätt till motsvarande förmån, förutsätter att de försäkringsanstalter som sköter uppbörderna har uppgifter om delägare i företag samt om de löner som betalats till dem. Försäkringsanstalterna förfogar inte över något sådant register och det är inte heller möjligt att åstadkomma det innan lagen träder i kraft. Av denna anledning föreslås att uppbörderna av arbetslöshetsförsäkringspremierna 1995 sker så att förskottspremien, som uppbärs i högst fyra poster, kunde uppbäras i enlighet med 1 § 3 mom. på grundval av hela den lönesumma som arbetsgivaren betalar. De slutgiltiga försäkringspremierna fastställs i enlighet med 1 § 2 och 3 mom., dvs. effekten av premien för delägare i företag beaktas i den slutliga försäkringspremien, efter att försäkringsanstalterna har fått tillgång till uppgifter om delägare i företag.

1.2. Lag om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995

1 §. I paragrafen stadgas att de som står i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande skall delta i kostnaderna för dagpenning avvägd enligt förtjänsten inom utkomstskyddet för arbetslösa samt arbetspensionssystemets och statens pensionsystems arbetslöshetstillägg 1995. Lagen skall gälla personer för vilka arbetsgivaren har ordnat obligatoriskt olycksfallsskydd enligt lagen om olycksfallsförsäkring eller som omfattas av olycksfallsskydd som bestäms med stöd av lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän. Avgiften skall således inte innehållas i de situationer där arbetsgivaren enligt 10 § lagen om olycksfallsförsäkring är befriad från försäkringsskyldigheten. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift skall inte heller innehållas hos ansvariga bolagsmän i kommanditbolag och öppna bolag och inte heller hos familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/92) och som med stöd av 3 a § lagen om olycksfalls-

försäkring omfattas av lagstadgat olycksfalls-skydd.

2 §. Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift är 1,87 % av personens i 4 § lagen om förskottsuppbörd avsedda lön, av löneinkomst enligt 77 § inkomstskattelagen samt av lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. Hos arbetstagare som avses i förslaget till 1 a § 1 mom. 1 — 2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa (delägare i företag) uppbärs dock i enlighet med försäkringsprincipen endast den del av avgiften som används till att täcka finansieringen av arbetspensionstilläggen. Avgiftens storlek för dessa personer vore således 0,95 % av ovan nämnda löneinkomster 1995.

3 §. Enligt paragrafen innehåller arbetsgivaren löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift av ovan nämnda inkomster i samband med löneutbetalningen till den som är anställd hos honom. Utgångspunkten är att avgiften skall uppbäras i samband med varje löneutbetalning. De försäkringsanstalter som avses i 29 § lagen om olycksfallsförsäkring uppbär hos arbetsgivaren löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter samtidigt och med samma rättigheter som de uppbär arbetslöshetsförsäkringspremier enligt 33 och 33 a §§ lagen om arbetslöshetskassor. Eftersom arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie inte uppbärs för statsanställda, skall statskontoret uppbära löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter hos arbetsgivarna i dessa situationer. I de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet meddelar med stöd av den föreslagna lagen skall nämnas det minimibelopp som skall uppbäras.

4 §. Enligt förslaget används 1995 50 % av den del som överstiger 80 milj. mk av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift till minskning av statsandelen för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor och 50 % till finansiering av arbetspensionstilläggen så, att av de avgifter som uppbärs på löner som staten betalar ut styrs hälften till finansieringen av arbetspensionstillägg enligt 10 a § lagen om statens pensioner.

Enligt 19 a § lagen om arbetslöshetskassor kan staten för att utjämna arbetslöshetsbördan inom olika branscher betala utjämning av medlemsavgifterna enligt de anslag som i statsbudgeten har anvisats för ändamålet till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar under det föregående året

har överskridit de genomsnittliga dagpenning-utgifterna med 75 %. Enligt förslaget skall 80 milj. mk av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgift användas för ovan nämnda utjämning av medlemsavgifterna 1995, dock så att utjämningen av medlemsavgifterna betalas till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar har överskridit de genomsnittliga dagpenning-utgifterna med 50 %. Närmare föreskrifter om användningen av intäkten av arbetslöshetsförsäkringsavgifterna för en utjämning av medlemsavgifterna meddelas av social- och hälsovårdsministeriet.

5 §. Enligt paragrafen redovisas löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter till den centralkassa för arbetslöshetskassorna som nämns i 29 § lagen om arbetslöshetskassor, dock så att statskontoret redovisar endast hälften av de avgifter som det uppburit till centralkassan och den andra hälften av avgifterna till statens pensionsfond. De föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet meddelar med stöd av den föreslagna lagen kommer att innehålla bestämmelser om redovisningssättet både för försäkringsanstalternas och statskontorets del. Social- och hälsovårdsministeriet skall enligt förslaget ha rätt att debitera ett konto som centralkassan för arbetslöshetskassorna har öppnat för löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter då ministeriet förmedlar arbetslöshetsförsäkringsavgifterna till arbetslöshetskassorna i samband med statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor, samtidigt som det minskar statsandelen på motsvarande sätt.

6 §. Enligt förslaget är löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift avdragbar i beskattningen.

7 §. De kostnader som uppbörden och redovisningen av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter medför för olycksfallsförsäkrings-systemet och statskontoret ersätts med medel av intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter så som bestäms i de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet meddelar med stöd av den föreslagna lagen.

8 §. Besvär över arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie kan enligt 36 § lagen om arbetslöshetskassor anföras hos olycksfallsnämnden. I fråga om ändringssökande som gäller löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift iakttas i tillämpliga delar vad som i lagen om arbetslöshetskassor stadgas om arbetslöshetsförsäkringspremie.

9 §. Närmare föreskrifter om tillämpningen

av lagen meddelas av social- och hälsovårdsministeriet.

10 §. Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 1995 och gälla till utgången av året. Lagen tillämpas på lön som betalas medan lagen är i kraft.

1.3. Lag om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor

25 §. Intäkten av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringsavgifter minskar statsandelen för utgifterna för arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten med uppskattningsvis 1,9 mrd. mk. I anslutning till detta föreslås att statsandelen även 1995 temporärt höjs till 62,5 % för de dagpenningar som arbetslöshetskassorna betalar.

30 §. Centralkassans för arbetslöshetskassor-

na andel av de dagpenningar som arbetslöshetskassorna betalas föreslås temporärt bli nedsatt till 32 % även 1995.

2. Ikraftträdande

Lagen om arbetslöshetsförsäkringspremie föreslås träda i kraft den 1 januari 1995 och gälla till utgången av året. Lagen om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995 föreslås träda i kraft den 1 januari 1995 och gälla till utgången av året. Avsikten är att lagen skall tillämpas på lön som betalas den 1 januari 1995 eller därefter medan lagen är i kraft. Lagen om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor föreslås träda i kraft den 1 januari 1995 och gälla till utgången av året.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om arbetslöshetsförsäkringspremie 1995

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Arbetslöshetsförsäkringspremien bestäms på basis av det arbetslönebelopp enligt vilket arbetsgivares olycksfallsförsäkringspremie fastställs.

Den arbetslöshetsförsäkringspremie som avses i 33 a § 4 mom. lagen om arbetslöshetskassor (603/84) är 2,6 procent av beloppet av de arbetslöner som 1995 betalas till sådana delägare i företag som avses i 1 a § 1—2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84).

Den arbetslöshetsförsäkringspremie som avses i 33 § lagen om arbetslöshetskassor är 6,1 procent av beloppet av andra arbetslöner som arbetsgivaren betalar 1995 än de som avses i 2 mom., dock så att arbetslöshetsförsäkringspre-

mien är 2 procent till och med fem miljoner mark av nämnda lönesumma.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och gäller till utgången av 1995.

Denna lag tillämpas på arbetslöshetsförsäkringspremier som betalas för 1995, dock så att den slutliga försäkringspremien bestäms i enlighet med 1 § 2 och 3 mom. Den förskottspremie som avses i punkt 4.12 i de allmänna försäkringsvillkor för olycksfallsförsäkring som social- och hälsovårdsministeriet fastställt kan dock uppbäras i enlighet med 1 § 3 mom. på basis av arbetsgivarens hela lönesumma.

2.

Lag**om löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift för 1995**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Utän hinder av vad som stadgas i någon annan lag deltar de som står i arbets- eller tjänsteförhållande eller i något annat anställningsförhållande och som omfattas av ett i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) avsett obligatoriskt olycksfallsskydd som arbetsgivaren ordnat för dem eller av ett olycksfallsskydd som bestäms med stöd av lagen om olycksfallersättning för statstjänstemän (449/90) 1995 i kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och arbetspensionstilläggen med löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift. Avgiften uppbärs dock inte hos ansvariga bolagsmän i kommanditbolag och öppna bolag och inte hos familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/92).

2 §

Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift är 1,87 procent av personens i 4 § lagen om förskottsuppbörd avsedda lön, av löneinkomst enligt 77 § inkomstskattelagen (1535/92) samt av lön enligt 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. Om det är fråga om en arbetstagare som avses i 1 a § 1—2 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) (delägare i företag), är löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift 0,95 % av ovan nämnda löneinkomster.

3 §

Arbetsgivaren innehåller löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift i samband med löneutbetalningen. De försäkringsanstalter som avses i 29 § lagen om olycksfallsförsäkring uppbär hos arbetsgivaren löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgifter samtidigt och med samma rättigheter som de uppbär arbetslöshetsförsäkringspremier enligt 33 och 33 a §§ lagen om arbetslöshetskassor (603/84). Den statsanställda personalens avgifter uppbärs av statskontoret med iakttagande i tillämpliga delar av vad som ovan stadgas om försäkringsanstalter.

4 §

Av intäkten av löntagares arbetslöshetsför-

säkringsavgift som innehålls på andra löner än de som staten betalar används 1995 50 procent av den del som överstiger 80 miljoner mark till minskning av statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor och 50 procent till finansiering av försäkringspremien enligt 12 a § (50/85) lagen om pension för arbetstagare. Av intäkten av den avgift som innehålls på löner som staten betalar används 1995 50 procent till minskning av statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor och 50 procent till finansiering av arbetspensionstillägg enligt 10 a § lagen om statens pensioner (280/66).

Av intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift används 80 miljoner mark 1995 för utjämning av medlemsavgifter enligt 19 a § lagen om arbetslöshetskassor. Utjämningen av medlemsavgifterna betalas dock med avvikelser från 19 a § lagen om arbetslöshetskassor till de arbetslöshetskassor vilkas utgifter för arbetslöshetsdagpenningar under det föregående året har överskridit de per kassamedlem beräknade genomsnittliga dagpenningutgifterna med 50 procent.

5 §

Försäkringsanstalterna redovisar de arbetslöshetsförsäkringsavgifter som uppburits hos arbetsgivarna i deras helhet och statskontoret redovisar hälften av de arbetslöshetsförsäkringsavgifter som det uppburit till den centralkassa för arbetslöshetskassorna som nämns i 29 § lagen om arbetslöshetskassor. Statskontoret redovisar hälften av de arbetslöshetsförsäkringsavgifter som det uppburit till statens pensionsfond. Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att debitera centralkassans konto då ministeriet förmedlar arbetslöshetsförsäkringsavgifterna till arbetslöshetskassorna i samband med statsandelen enligt 25 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor, samtidigt som ministeriet minskar statsandelen i motsvarande mån.

6 §

Löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift är

avdragbar i beskattningen så som stadgas i inkomstskattelagen.

7 §

De kostnader som uppbörden och redovisningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift medför för olycksfallsförsäkringssystemet och statskontoret ersätts med medel ur avkastningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift.

8 §

I fråga om ändringssökande som gäller löntagares arbetslöshetsförsäkringsavgift iaktas i tillämpliga delar vad som i lagen om

arbetslöshetskassor stadgas om arbetslöshetsförsäkringspremie.

9 §

Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag meddelas av social- och hälsovårdsministeriet.

10 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och gäller till utgången av 1995.

Denna lag tillämpas på lön som betalas medan lagen är i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

3.

Lag**om temporär ändring av 25 och 30 §§ lagen om arbetslöshetskassor**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt 25 § 1 mom. och 30 § 1 mom. lagen den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/84), sådana de lyder i lag av den 199 (/), som följer:

25 §

*Statsandelen för dagpenningarna och
för förtjänststödets förtjänstdelar*

Statsandelen är 62,5 procent av det totala beloppet av de dagpenningar som löntagarkassan eller företagarkassan har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som social- och hälsovårdsministeriet har godkänt.

Centralkassan betalar till en arbetslöshetskassa som är berättigad till full statsandel 32 procent av de arbetslöshetsdagpenningar som en arbetslöshetskassa har utbetalt med stöd av 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och en löntagarkassa har utbetalt med stöd av 16 a § samma lag. Stödavgift erläggs dock inte för sådana dagpenningar för vilka arbetslöshetskassan inte är berättigad till statsandel. Då statsandelen har sänkts i enlighet med 24 §, sänks stödavgiften i samma proportion.

30 §

Centralkassans andel av dagpenningarna och av förtjänststödets förtjänstdelar

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995 och gäller till utgången av 1995.

Helsingfors den 21 oktober 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

